

Í Kársnesskóla er einelti ekki liðið. Leitað er allra leiða til að fyrirbyggja einelti og að uppræta slíka hegðun. Kársnesskóli er öruggur vinnustaður þar sem starfið mótast af virðingu, ánægju, ábyrgð og þekkingu. Við viljum að nemendur sýni samhygð og umburðarlyndi gagnvart litrófi mannlífsins og geti sett sig í spor annarra.

Skilgreining á einelti

Einelti er endurtekið ofbeldi, líkamlegt eða andlegt, þar sem einn eða fleiri níðast á einum aðila, oft varnarlausum. Einelti felur í sér misbeitingu á valdi með þeim afleiðingum að þolanda líður illa og hann finnur til varnarleysis. Einstök átök, ágreiningur og stríðni milli jafningja telst ekki til eineltis.

Einelti á sér margar birtingarmyndir

- Líkamlegt t.d. barsmíðar, spörk eða hrindingar.
- Munnlegt t.d. uppnefni, niðrandi athugasemdir og stríðni. Stundum er hvíslast á, flissað og hlegið en þolandi veit ekki hvað er sagt.
- Félagslegt t.d. baktal, útskúfun eða útilokun úr félagahópi. Sem dæmi er þolanda ekki boðið í afmæli og/eða hann þarf að þola svipbrigði, augnagotur, þögn og afskiptaleyssi.
- Efnislegt t.d. þegar eigum þolanda er stolið eða þær eyðilagðar.
- Andlegt t.d. þegar þolandi er þvingaður til að gera eitthvað sem stríðir gegn réttlætiskennnd hans og sjálfsvirðingu. Honum er skipað í þjónustuhlutverk og getur verið látinn eyðileggja eigur annarra eða skólans.
- Skriflegt t.d. sms-skilaboð, tölvupóstur, skilaboð á samfélagsmiðlum og myndasendingar. Skilaboðin geta verið send þolanda eða verið um þolanda og send á aðra.

Oft taka hinir fullorðnu ekki eftir neinu athugaverðu því einelti á sér oftast stað þar sem enginn sér. Allir geta orðið fyrir einelti en sá sem verður fyrir einelti eða ofbeldi segir sjaldan frá því, skammast sín og kennir sjálfum sér jafnvel um. Þess vegna er mjög áriðandi að allir þekki einkenni eineltis.

Hugsanlegar vísbendingar um að barn sé lagt í einelti

Tilfinningalegar

- Breytingar á skapi.
- Depurð, þunglyndiseinkenni, sjálfsvígshugsanir.
- Lítið sjálfstraust, hræðsla og kvíði.
- Tíður grátur, viðkvæmni.
- Svefntruflanir, martraðir.
- Breyttar matarvenjur s.s. lystarleysi eða ofát.

Líkamlegar

- Höfuðverkur, magaverkur, sérstaklega á morgnana.
- Kvíðaeinkenni s.s. nagaðar neglur, stam, kækir.
- Áverkar s.s. skrámur og marblettir sem barnið getur ekki útskýrt (rifin föt og/eða skemmdar eigur).
- Óróleiki, leiði eða kvíðaeinkenni á sunnudagskvöldum eða á síðasta degi í skólaleyfi.

Félagslegar

- Barnið virðist einangrað og einmana.
- Barnið fer ekki í heimsóknir og fær ekki heimsóknir.
- Barnið á fáa eða enga vini og vill ekki taka þátt í félagsstörfum.

Hegðun

- Óútskýranleg skapofsaköst og/eða grátköst.
- Barnið neitar að segja frá hvað amar að því.
- Árásargirni og erfið hegðun.

Í skóla

- Mæting breytist, seinkomur, fjarvistir og veikindi aukast.
- Sinnuleysi gagnvart náminu.
- Barnið forðast ákveðnar aðstæður í skólanum t.d. leikfimi og sund.
- Barnið einangrar sig frá skólafélögum.

Á heimili

- Barnið neitar að fara í skólann.
- Barnið hræðist að fara eitt í og úr skóla, biður um fylgd og/eða fer aðra leið en vanalega.
- Barnið fer fyrr eða seinna af stað í skólann en venjulega.
- Barnið einangrar sig frá öðrum í fjölskyldunni.

- Barnið týnir peningum og/eða öðrum eigum.
- Barnið neitar að leika sér úti eftir skóla og/eða að taka þátt í félagsstarfi.
- Barnið byrjar að leggja önnur börn eða systkini í einelti.

Verði foreldrar eða starfsmenn varir við einhver einkenni sem benda til að barni líður illa er mikilvægt að kanna málið. Hafi nemandi, foreldri eða starfsmaður grun eða vitneskju um ofbeldi meðal nemenda, líkamlegt eða andlegt, ber að tilkynna það til skólans. Foreldrar og starfsmenn skólans þurfa að hvetja nemendur til segja frá einelti.

Einelti má aldrei láta afskiptalaust!

Fyrirbyggjandi starf gegn einelti

Til að fyrirbyggja einelti þarf gott samstarf heimilis og skóla. Miðlun góðra lífsgilda, regluleg fræðsla og umræður um einelti og afleiðingar þess eru nauðsynlegar. Allir þurfa að deila ábyrgð og láta sig varða líðan annarra.

Helstu forvarnir Kársnesskóla gegn einelti

- Fræðsla í hverjum bekk um einelti og rétt hvers nemanda til að vera hann sjálfur.
- Skólinn styðst við Uppeldi til ábyrgðar.
- Bekkjarsáttmáli er gerður í öllum bekkjum skólans.
- Lögð er fyrir eineltiskönnun í nóvember ár hvert.
- Virk gæsla í frímínútum, íþróttamannvirkjum og í ferðalögum á vegum skólans.
- Vinadagar tvisvar á ári.
- Dagur gegn einelti, árlegt samstarfsverkefni.
- Nýir nemendur fá sérstakar móttökur, viðtal hjá námsráðgjafa sem fylgir þeim eftir sem þurfa þykir.
- Góð samvinna við heimilin.
- Gott upplýsingastreymi frá skólanum til heimilis um líðan nemanda.
- Gott aðgengi að námsráðgjafa skólans.

Eineltisteymi

Eineltisteymi fundar tvisvar á önn. Í því sitja námsráðgjafi og kennarar af hverju stigi. Hlutverk þess er að ræða stöðu eineltismála innan skólans, koma með tillögur að átaksverkefnum sem stuðla að bættum samskiptum nemenda og endurskoða eineltisáætlun skólans.

Að hverju eineltismáli koma námsráðgjafi og deildarstjóri viðkomandi stigs ásamt umsjónarkennara viðkomandi nemenda. Þeir vinna saman að hverju máli fyrir sig með stuðningi frá nemendaverndarráði og sálfræðingi skólans.

Ferli – grunur um einelti

Umsjónarkennara og/eða öðrum starfsmanni skólans er tilkynnt um eineltið og sá hinn sami vísar því til deildarstjóra og námsráðgjafa sem kallar saman þá sem að nemendum koma.

Við lausn eineltismála notum við einstaklingsviðtöl, foreldraviðtöl, könnun á líðan nemenda, tengslakönnun, bekkjarfundi og samstarf við heimilin.

Meginmarkmiðið er að eineltið hætti. Það þarf að leysa málið og upplýsa alla sem að því koma um eðli þess og framgang. Unnið er eftir Picasar módeli þar sem áhersla er lögð á að höfða til þess að gerandi geti sett sig í spor þolanda.

1. Rætt er við þolanda um öll atriði málsins.
2. Rætt við geranda/gerendur á formlegan hátt.
3. Foreldrar **allra aðila** upplýstir um málið.
4. Starfsfólk, samnemendur og allir foreldrar í bekknum látnir vita af vanlíðan nemanda í bekknum.
5. Eftir 1-2 vikur er aftur rætt á sama hátt við þolanda og geranda og staðan metin.
6. Eftir 3-4 vikur er aftur rætt við þolanda og ef þurfa þykir aftur við geranda.
7. Starfsfólk skólans upplýst um gang mála.